

Verslag webinar 'Beter samenwerken: client, ouders (en naasten) en hulpverlener'

Op 24 november 2020 organiseerde het Expertisenetwerk Autisme Amsterdam en het AIC Amsterdam in samenwerking met de andere regionale autismenetwerken in Nederland een webinar bij Autisme TV. Het was de eerste keer dat de regionale netwerken gezamenlijk optrokken om zoveel mogelijk mensen te bereiken. Het thema van het webinar was 'Beter samenwerken; client, ouders (en naasten) en hulpverlener. Live keken er zo'n 400 mensen mee, die actief vragen stelden in de chat! Via deze weg willen we een terugkoppeling geven op het webinar en op de meest gestelde vragen. Het webinar is [hier](#) terug te kijken.

Welkom en introductie van het thema

David Hiemstra, oprichter en presentator bij Autisme TV, opende het webinar door de tafelgasten voor te stellen. Aan tafel zaten:

- Jos Mensink – deskundig op het gebied van zorg – Dr. Leo Kannerhuis
- Joyce Langedijk – deskundig op het gebied van begeleiding – De Heeren van Zorg
- Danny Schrama – bewoner project De Heeren van Zorg
- Ada Bolder – teamlid AIC Amsterdam en lid stuurgroep Expertisenetwerk Autisme Amsterdam

Inhoudelijk gesprek en antwoord op meest gestelde vragen

De tafelgasten voerden, onder begeleiding van David, een inhoudelijk gesprek. Zowel de dilemma's als kansen van het samenwerken in de driehoek cliënt – ouder – hulpverlener kwamen aan bod. Ook werden vragen beantwoord die in de chat gesteld werden. Een antwoord op de meest gestelde vragen:

1. *Hoe ga je als cliënt om met negatieve ervaringen bij het betrekken van ouders in de hulpverlening?*

Probeer dit bespreekbaar te maken met jouw ouders, eventueel met behulp van iemand die jij vertrouwt. Spreek samen duidelijke "regels" af en bespreek vooral waarom je over bepaalde zaken elkaar wel of niet wilt betrekken.

2. *Wat als je minderjarige kind niet wil dat ouders betrokken worden en de ouders zich ernstig zorgen maken?*

Vanaf 16 jaar heeft een kind dit recht. De organisatie kan een contactpersoon ter beschikking stellen die als luisterend oor kan dienen voor ouders. Deze informatie mag niet naar de cliënt en de informatie van de cliënt mag niet gedeeld worden. Er mag wel informatie gegeven worden over wat een eventuele diagnose inhoudt (psycho-educatie) en wat de algemene werkwijze van de organisatie is.

3. *Mag een hulpverlener mails of verslagen van telefoongesprekken met de ouder opnemen in het cliëntendossier?*

De richtlijn van KNMG zegt dat informatie van derden alleen bewaard mag worden in het dossier als dit strikt noodzakelijk is voor goede hulpverlening. Hierbij moet je realiseren dat een cliënt altijd recht heeft op inzage van zijn dossier. De vraag 'waarom wil ik deze informatie opslaan?' moet gesteld worden. Bovendien moet je je afvragen of het 1) bijdraagt aan het in kaart brengen van het herstelproces van de betreffende cliënt of 2) bijdraagt aan het handelen van de hulpverlening. Soms kan het volstaan om te vermelden dat een ouder is gesproken of heeft gemailld, zonder de inhoud vast te leggen. Vergeet niet dat je dit bij voorkeur ook altijd meldt aan de cliënt die het betreft.

4. *Waar kunnen hulpverleners terecht om op de hoogte te raken van wat er juridisch wel en niet mag?*

Bij voorkeur doet de organisatie waarvoor je werkt dit al voor jou. Zo niet, dan kun je hier terecht:

- De [KNMG-richtlijn](#) 'Omgaan met medische gegevens'.
- De [website](#) van de Autoriteit Persoonsgegevens
- In het '[Praktijkboek Herstel ondersteunende zorg](#)' heeft Joyce een praktische vertaling gemaakt op een aantal van dit soort juridische zaken.
- Movisie biedt een gratis [online AVG training](#) die een goede basis geeft.

5. *Wat als je cliënt zijn diagnose autisme ontkent of verbloemt?*

Het is goed vooral aan te sluiten op de beleving van mensen: waar ervaren ze uitdagingen? Waar ervaart iemand zijn krachten en mogelijkheden? Welke ervaringen hebben mensen eerder opgedaan die handvatten kunnen bieden voor het omgaan met de huidige handvatten? Wie of wat kunnen hulpbronnen zijn? Diagnoses kunnen helpen om begrip te krijgen voor iemand zijn persoonlijke ervaringen of handvatten geven om aan te sluiten, maar zijn niet altijd perse juist. Daarnaast is de ene persoon met autisme niet hetzelfde als de ander. Mensen moeten zich vooral gehoord en begrepen voelen door de mensen om zich heen (zowel professionals als mensen uit het persoonlijk netwerk.)

6. *Als je als ouder het dossier van je kind in wilt zien en hiervoor toestemming hebt gekregen, moet je kind dan fysiek mee? Ook als dit te belastend voor hem/haar is?*

Op deze specifieke vraag is geen antwoord. Het lijkt logisch dat als een cliënt duidelijk toestemming geeft aan zijn of haar zorgverlener om inzage te geven aan een ouder dat dit gehonoreerd moet worden. Tegenwoordig is het vaak mogelijk om inzage te geven in het elektronische cliënt dossier of wordt er vaak een afschrift uitgedraaid en overhandigd. Het is dan aan de cliënt zelf om te bepalen of hij dit verder deelt met naasten.

7. *In hoeverre mogen vrijwilligers, bijvoorbeeld maatjes, participeren in gesprekken met cliënt en hulpverleners?*

Die keuze ligt bij de cliënt. Als hij of zij graag wil dat er een naaste (of dit nu familie is, een vriend, partner of maatje) bij een gesprek is dan zou dit gehonoreerd moeten worden.

8. *Hoe kunnen hulpverleners ouders stimuleren om hun kind aan te sturen of te adviseren, in plaats van te bemoederen? En wat als begeleiding hierop niet goed lukt? Of wat als ouders niet betrokken willen worden bij de begeleiding?*

Het antwoord op beide vragen begint met de vraag waarom ouders doen (of laten) wat ze doen. Aandacht hebben voor de ervaringen, zorgen, emoties en beleving is de start van een goede samenwerking. Als er in de relatie tussen zorgverleners en naasten teveel wrijving of onbegrip is ontstaan, vraagt dit om ondersteuning van een meer neutrale partij (bijvoorbeeld een familie vertrouwenspersoon en / of een andere collega).

9. *Als een kind 18 wordt gaat de zorg over van de Jeugdwet naar de volwassenzorg. Hoe kan dit het beste worden georganiseerd, bijvoorbeeld als men in aanmerking wil komen voor 'levensloopbegeleiding'?*

Ideaal gezien zou je op zijn minst een warme overdracht willen waarbij de overdragende partij nog even betrokken blijft om vragen te beantwoorden of de overdracht zo prettig mogelijk te laten verlopen. Of dat de partij die overneemt al vóór de overdracht betrokken wordt. Echter is de manier waarop de financiering geregeld is hier vaak drempelverhogend in. Ouders hebben hier een belangrijke rol in, samen met de cliënt zelf. Het is goed om onder meer te beschrijven wat succesvolle factoren zijn om een goede samenwerkingsrelatie op te bouwen.

10. *Kunnen instellingen verplicht worden om het GGZ-advies op te volgen?*

Dit is een lastige vraag. Er wordt ingeschat dat het hier gaat om een advies van een behandelaar richting een andere zorg verlenende organisatie. Alleen wanneer er sprake is van een verplicht behandelplan vanuit de Wet Verplichte GGZ kan men voorstellen dat het opgevolgd moet worden. Verder hoop je dat zorgverleners altijd zorgen voor goede contacten met elkaar.

11. Hoe kom ik als ouders in contact met de begeleider van mijn volwassen en niet meer thuiswonend kind door wie hij of zij al jaren wordt begeleid?

Bij voorkeur doordat hij of zij, in overleg met het volwassen kind zelf, contact opneemt met de ouders. Als dat niet zo is zou ik als ouders het eerst proberen via het kind zelf. Wil hij of zij dit niet dan kun je vragen bij de organisatie om een neutraal contactpersoon die meer kan vertellen over de organisatie en de hup die geboden wordt.

Mocht u een vraag hebben n.a.v. het webinar die nog niet is beantwoord dan kunt u deze [hier](#) stellen bij de coördinator in uw regio. Hij of zij zal uw vraag dan doorzetten naar de juiste organisatie.

Dit webinar is mede mogelijk gemaakt door:

Autisme Netwerk Flevoland

Netwerk Autisme Gooi en Vechtstreek

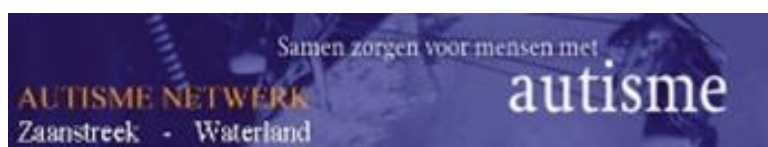

Autisme Netwerk
Groningen

Autisme netwerk Noord Holland Noord

West Brabant

Netwerk Autisme Utrecht

AUTISME NETWERK ZUID HOLLAND NOORD EN MIDDEN HOLLAND